

**Generalitat
de Catalunya**

**Anàlisi del procés de producció i explotació dels espectacles
d'arts escèniques. Anàlisi de l'estructura de finançament del
sector de les arts escèniques de Catalunya**

Estudi encarregat per la Direcció General de Promoció Cultural

Octubre de 2002

RPEEO 223 b

Registre Públic d'Enquestes i d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 334/2002, de 3 de desembre

**ANÀLISI DEL PROCÉS DE PRODUCCIÓ I
EXPLOTACIÓ DELS ESPECTACLES
D'ARTS ESCÈNIQUES**

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

octubre 2002

Índex

1. Presentació i metodologia	3
2. Producció	6
2.1 Caracterització dels agents productors	7
2.2 Caracterització de les produccions	18
2.3 Anàlisi econòmica de les produccions	37
3. Balança comercial	46

1. Presentació i metodologia

Presentació i metodologia

Una de les conclusions de les Jornades sobre Arts Escèniques convocades per l'Associació d'Actors i Directors de Catalunya celebrades l'any 1998 va ser la necessitat de realitzar un estudi sobre la realitat econòmica del sector.

Tanmateix, en el document de conclusions de les esmentades jornades no es concretava en què havia de consistir aquesta aproximació econòmica. Per aquest motiu, la primera tasca a desenvolupar ha estat concretar quin havia de ser el contingut de l'estudi.

En aquest sentit, la tasca de recollida d'informació relativa a les arts escèniques desenvolupada, des de fa anys, pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, constituïa un element de referència absolutament necessari a l'hora de plantejar qualsevol investigació sobre el sector.

De manera que el repte era donar resposta a una demanda molt genèrica i fer-ho des de la complementarietat de la informació que ja es recull.

Concretament, l'anàlisi de l'estructura econòmica de les arts escèniques fa referència a un cens de produccions escèniques estrenades els anys 1999 i 2000 que es defineix a partir de 3 fonts complementàries:

- Les produccions analitzades en el marc de les Estadístiques Culturals del Dpt. de Cultura de la Generalitat de Catalunya (que inclou tots els agents productors amb una certa continuïtat)
- Les produccions subvencionades
- Els espectacles presentats en els teatres amb programació estable (informació disponible en el marc de les Estadístiques Culturals del Dpt. de Cultura de la Generalitat de Catalunya)

L'estudi d'aquestes tres fonts va resultar en la determinació d'un cens d'aproximadament 300 produccions, només 100 de les quals estrenades per agents productors professionals i amb certa continuïtat. Tanmateix, l'anàlisi en profunditat de la producció i l'explotació d'espectacles teatrals a Catalunya fa referència a una mostra representativa de 50 produccions de l'esmentat cens.

La selecció de la mostra partia d'una estratificació de la totalitat de produccions que prenia en consideració 3 variables diferenciades: la dimensió de la productora, el cost de la producció i el gènere de l'espectacle (quedaven exclosos els espectacles de dansa).

Les produccions seleccionades van ser objecte d'un treball de camp. El qüestionari que els agents implicats devien contestar recollia informació relativa a:

- Dades identificatives de la producció i de l'agent productor
- Ingressos i despeses de la producció i de l'agent productor
- Estructura de personal
- Activitat: producció i explotació

La informació aportada a partir de les enquestes es va complementar per una doble via. Per un costat, s'han realitzat entrevistes personalitzades amb els agents productors seleccionats en la mostra amb l'objectiu de disposar d'informació més qualitativa. Per un altre costat, s'ha treballat amb fonts secundàries.

2. Producció

2.1. Caracterització dels agents productors

2.1.1. La dimensió dels agents productors

- Els agents productors considerats inclouen totes aquelles companyies de teatre professionals de Catalunya (dansa no inclosa) que sota la seva iniciativa i responsabilitat han produït i explotat, com a mínim, un espectacle els anys 1999 o 2000.
- La tipologia d'agents productors elaborada resulta de la consideració de diversos elements: dimensió econòmica, la consagració, el caràcter més o menys empresarial, etc.

Concretament, les *empreses productores* inclouen els agents que apliquen una perspectiva més industrial al negoci teatral, amb una dimensió econòmica considerable i una estructura capaç de simultanejar la producció de 4 o 5 projectes, com a mínim. A més, la major part d'aquests agents compaginen la producció teatral amb la gestió de sales d'exhibició i altres activitats no estrictament vinculades a l'escena.

Les *grans companyies* es caracteritzen per una dimensió econòmica elevada – ingressos no inferiors als 125 MPTA anuals-, per la seva consolidació, el seu lideratge dins l'escena catalana, una projecció exterior considerable i la diversificació de l'activitat més enllà de l'àmbit estrictament teatral.

El principal tret diferencial de la tercera tipologia d'agents és, precisament, el fet de combinar l'activitat de producció amb la de programació d'una sala pròpia.

Finalment, el que diferencia *companyies mitjanes* i *petites* és, simplement, el seu pressupost: les petites no facturen més de 15 MPTA anuals, i les mitjanes se situen en un tram de facturació superior.

Taula 1.

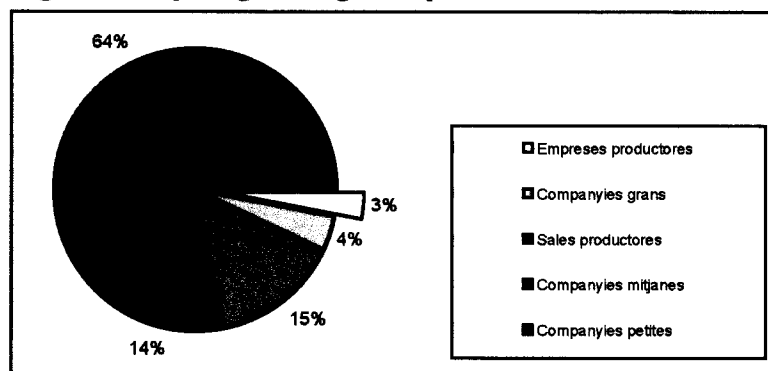
**Nombre de productores teatrals, volum de negoci i facturació mitjana
Segons la tipologia d'agents productors.**

	Productores	Volum de negoci 2000 (PTA)	Facturació mitjana 2000 (PTA)
Empreses productores	3	3.388.708.644	1.129.569.548
Companyies grans	4	1.906.003.405	476.500.851
Sales productores	15	958.657.875	63.910.525
Companyies mitjanes	14	568.128.428	40.580.602
Companyies petites	65	712.856.861	10.967.029
TOTAL	101	7.534.355.214	-

Font: elaboració pròpia

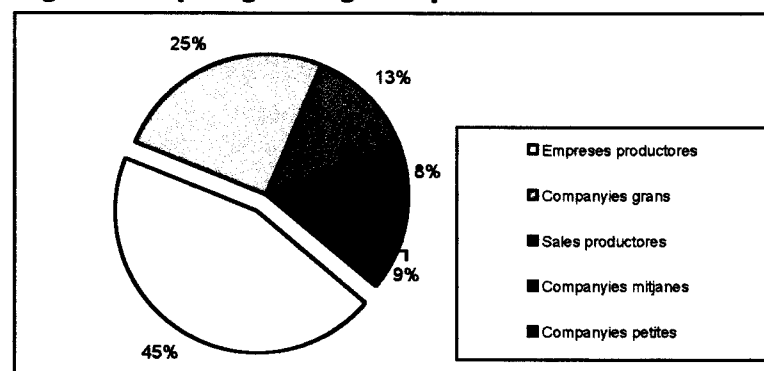
- Pràcticament dues terceres parts dels agents productors teatrals catalans sobreviuen amb una facturació anual de només 11MPTA.
- Front a aquesta realitat, destaca la de les 7 companyies grans i empreses productores que, amb una mitjana d'ingressos entre 50 i 100 vegades superiors, concentren el 70% del volum global del negoci.
- La facturació de les sales productores no distingeix el que correspon estrictament a la seva activitat com a agents productors, del que s'associa al manteniment i activitat de la sala.

Gràfic 1.
Productores teatrals. En %
Segons la tipologia d'agents productors

Font: elaboració pròpia

Gràfic 2.
Facturació de les productores teatrals. En %
Segons la tipologia d'agents productors

Font: elaboració pròpia

2.1.2. Els agents productors i l'ocupació

Taula 2.
Personal estable de les productores teatrals
Segons la tipologia d'agents productors.

	Personal estable	Mitjana personal estable per agent productor
Empreses productores	114	38,0
Companyies grans	43	10,7
Sales productores	100	6,7
Companyies mitjanes	63	4,5
Companyies petites	255	3,9
TOTAL	575	5,7

Font: elaboració pròpia

Taula 3.
Llocs de treball generats per l'activitat de producció
Segons la tipologia d'agents productors.

	Llocs de treball generats per produccions 1999-2000	Mitjana personal contractat per producció 1999-2000
Empreses productores	459	17,0
Companyies grans	104	20,8
Sales productores	439	6,4
Companyies mitjanes	125	5,4
Companyies petites	230	2,0
TOTAL	1.357	5,7

Font: elaboració pròpia

- Cal tenir en compte que les taules fan referència al nombre total de personal contractat, amb independència del període efectivament treballat.
- Les petites i mitjanes companyies teatrals, junt amb les sales productores, generen el 72% de l'ocupació estable del sector i el 58% dels llocs de treball generats amb les produccions.

Taula 4.
Índex de productivitat de les productores teatrals
Segons el volum d'ocupació estable

	Facturació mitjana per treballador
Més de 10 treballadors estables	27.718.401
De 5 a 10 treballadors estables	14.616.392
Menys de 5 treballadors estables	7.045.036

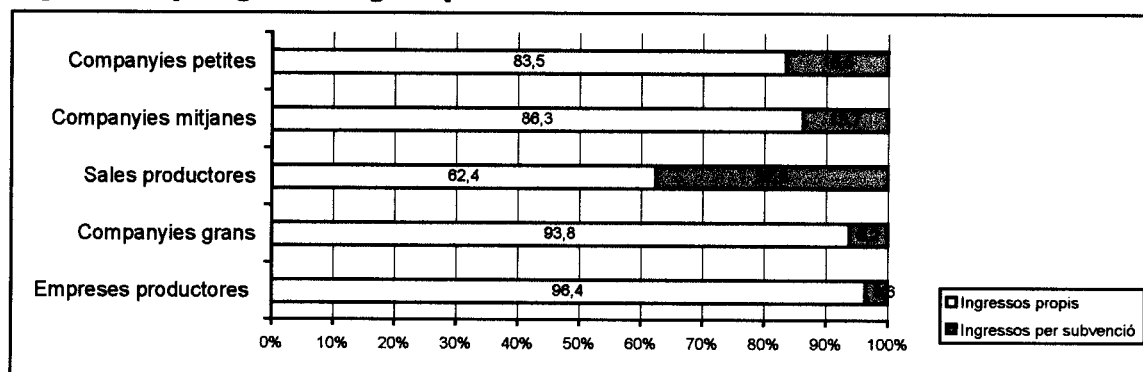
Font: elaboració pròpia

- La productivitat mitjana dels treballadors és 3 vegades superior en les grans empreses teatrals (més de 10 treballadors estables) que en les de menor dimensió (menys de 5 treballadors).

Aquest fet es pot interpretar de maneres diferents. D'una banda, pot ser conseqüència de la diferent implantació de millores de gestió. D'altra banda, tot i tractar-se d'una activitat artesanal, una productivitat superior pot ser resultat de la generació de determinades economies d'escala. Finalment, cal tenir present que, per petita que sigui la productora, existeix una estructura mínima que hauran d'assumir, i això pot influir negativament en el seu índex de productivitat.

2.1.3. L'estructura de finançament dels agents productors

Gràfic 3.
Estructura d'ingressos de les productores teatrals
Segons la tipologia de l'agent productor

Font: elaboració pròpia

Taula 5.
Productores teatrals. Segons el pes de la subvenció dins el conjunt d'ingressos.
Per tipologies d'agent productor. En %

	No reben subvenció	Subvenció entre el 0% i el 20% dels ingressos totals	Subvenció entre el 20% i el 50% dels ingressos totals	Subvenció superior al 50% dels ingressos totals	TOTAL
Empreses productores	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0
Companyies grans	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0
Sales productores	0,0	16,7	33,3	50,0	100,0
Companyies mitjanes	42,9	28,6	28,6	0,0	100,0
Companyies petites	50,8	10,1	29,1	10,0	100,0

Font: elaboració pròpia

- La concentració de sales productores, companyies mitjanes i petites en la franja inferior dreta de la taula s'ha d'interpretar més com una conseqüència de la dificultat d'aquestes companyies per a generar altres ingressos, que per l'existència d'un volum excessiu de subvencions.

- Gairebé la meitat de les petites i mitjanes productores teatrals es financien al marge de la subvenció pública. En contraposició, tots els grans agents productors de teatre reben algun suport econòmic directe, bé per al manteniment de l'estructura de funcionament, bé per a l'execució d'algun projecte concret. No obstant això, es detecta una tendència a la menor dependència de les subvencions com més gran és la dimensió de la productora.

Taula 6.

Índex de rendibilitat de les productores teatrals

Segons el pes de la subvenció en la seva estructura d'ingressos

	Ingressos totals / despeses totals
No reben subvencions	1,12
Subvenció entre el 0% i el 20% dels ingressos totals	1,02
Subvenció entre el 20% i el 50% dels ingressos totals	0,96
Subvenció superior al 50% dels ingressos totals	1,01
TOTAL	1,02

Font: elaboració pròpia

- No s'observen diferències significatives molt de rendibilitat entre les empreses més subsidiades en termes relatius i aquelles que depenen únicament dels seus ingressos propis. Així i tot, les primeres són les que ostenten el màxim índex de rendibilitat.
- Les productores amb algun tipus de suport econòmic de les administracions assoleixen uns índexs de rendibilitat que se situen a l'entorn de la unitat. Una primera explicació d'aquest fet podria residir en l'adequada política de subvencions: es dona el que és necessari a aquell que ho necessita.

Però una segona lectura podria ser que, per a determinats agents, les despeses siguin, fins a cert punt, elàstiques en funció de la possibilitat de generar ingressos.

2.1.4. L'estructura de funcionament dels agents productors

Taula 7.

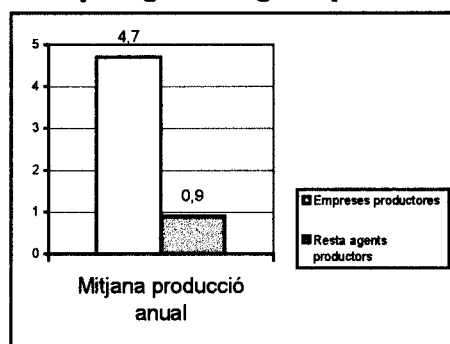
Produccions estrenades, mitjana de producció anual, mitjana de funcions per producció i vida mitjana de les produccions
Per tipologies d'agent productor

	Produccions	Mitjana de producció anual	Mitjana de funcions per producció	Vida mitjana de les produccions (mesos)
Empreses productores	27	4,7	178	11,3
Companyies grans	5	1,4	199	16,0
Sales productores	69	1,4	61	12,2
Companyies mitjanes	23	0,6	119	23,9
Companyies petites	115	1,0	72	17,7
TOTAL	239	1,4	120	15,1

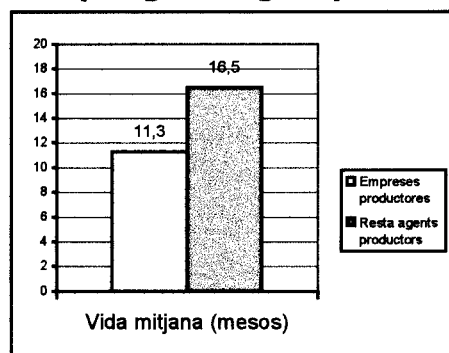
Font: elaboració pròpia

- Des d'una perspectiva estrictament empresarial, cal diferenciar clarament entre l'estratègia seguida per les empreses productores, i la de la resta d'agents. Les primeres, obeint a un projecte de vocació empresarial, opten per la diversificació productiva, la minimització de riscos i una explotació més intensiva de les seves produccions -realitzant entre el doble i el triple de representacions per producció que la resta. Aquesta visió del negoci teatral contrasta amb la política seguida, especialment, per petites i mitjanes companyies que, en alguns casos, ni tan sols arriben a la creació d'un producte nou cada any.
- Els espectacles de major dimensió econòmica són més difícils de mantenir *vius* durant molt de temps sense una explotació contínua assegurada: el nombre de treballadors implicats –amb els costos laborals consegüents- és, en general, força elevat; sovint compten amb la presència de figures destacades de l'escena, a les quals els resulta difícil de comprometre's per períodes llargs –especialment si no se'ls assegura una activitat continuada-, etc.

Gràfic 4.
Mitjana de producció anual
Per tipologies d'agent productor

Gràfic 5.
Vida mitjana de les produccions
Per tipologies d'agent productor

Font: elaboració pròpia

- El fet que la mitjana de producció anual del conjunt d'agents –excloses les empreses productores- s'apropi a la unitat es podria vincular, en part, a la periodicitat de les convocatòries de subvencions, també anual.

Taula 8.
Produccions explotades l'any 2000
Segons l'any d'estrena. En %

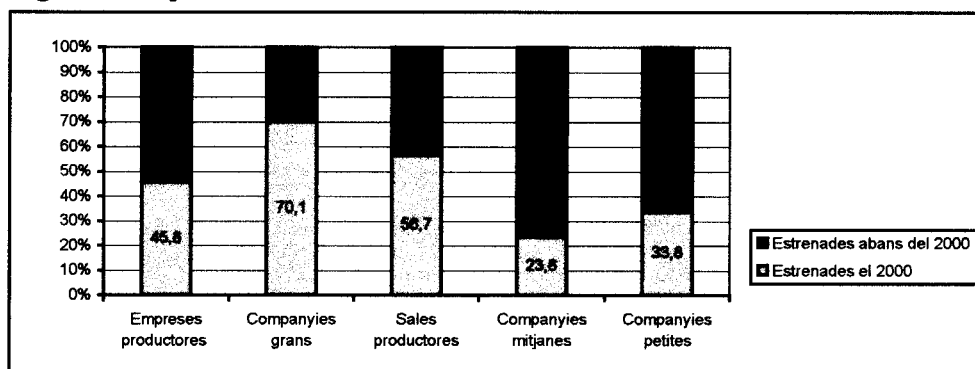
	Estrenades l'any 2000	Estrenades l'any 1999	Estrenades l'any 1998	Estrenades abans de l'any 1998	TOTAL
Empreses productores	45,8	37,5	16,7	0,0	100,0
Companyies grans	70,0	10,5	10,3	9,2	100,0
Sales productores	56,7	20,0	10,0	13,3	100,0
Companyies mitjanes	23,8	23,8	14,3	38,1	100,0
Companyies petites	34,0	22,1	11,9	32,0	100,0

Font: elaboració pròpia

- A menor dimensió de l'agent productor, major és la dilatació temporal de l'explotació de l'espectacle. Concretament, mentre les produccions explotades per empreses productores i grans companyies durant l'any 2000 han estat estrenades, majoritàriament, el mateix any –el 45,8% i el 70%, respectivament-, les companyies mitjanes i petites es posicionen just a

l'extrem contrari. El 38,1% de les produccions explotades per mitjanes companyies l'any 2000, i el 32,0 de les de petites companyies van estrenar-se abans de l'any 1998.

Gràfic 6.
Produccions explotades l'any 2000
Segons l'any d'estrena. En %

Font: elaboració pròpia

Taula 9.
Mitjana de funcions i retribució de les productores teatrals
Per tipologies d'agent productor

	Retribució mitjana
Empreses productores	838.000
Companyies grans	1.690.000
Sales productores	185.000
Companyies mitjanes	328.000
Companyies petites	131.000

Font: elaboració pròpia

NOTA: la retribució comprèn tant les retribucions a caixet, com els percentatges de taquilla o les fórmules mixtes.

- Les grans companyies teatrals, consolidades i amb una *marca* de prestigi al darrera, es recolzen en la seva gran capacitat de convocatòria per a cobrar una retribució netament superiors als de la resta de productors (fins a dues vegades el de les empreses productores, o 13 vegades el de les petites companyies). També cal tenir present que els espectacles que aquestes produeixen acostumen a ser de dimensió econòmica considerable.

Taula 10.
Facturació mitjana de les productores teatrals
Segons l'antiguitat de l'agent productor

	Facturació mitjana
A partir de 15 anys d'història	278.677.153
De 10 a 14 anys d'història	287.438.301
De 5 a 9 anys d'història	54.124.131
Menys de 5 anys d'història	15.711.758

Font: elaboració pròpia

- El fet que la majoria d'empreses productores i grans companyies se situïn en els trams de més antiguitat té els seus efectes en la facturació mitjana del conjunt d'agents amb més anys d'història.

2.2. Caracterització de les produccions

2.2.1. Dades generals

Taula 11.
Funcions de les productores teatrals
Segons el lloc de representació. En %

	Barcelona	Reste de Catalunya	Reste d'Espanya	Estranger	TOTAL
Empreses productores	76,4	14,6	8,7	0,3	100,0
Companyies grans	31,4	5,8	48,3	14,5	100,0
Sales productores	75,7	18,0	5,8	0,4	100,0
Companyies mitjanes	21,8	42,4	29,2	6,6	100,0
Companyies petites	40,1	54,6	5,1	0,2	100,0

Font: elaboració pròpia

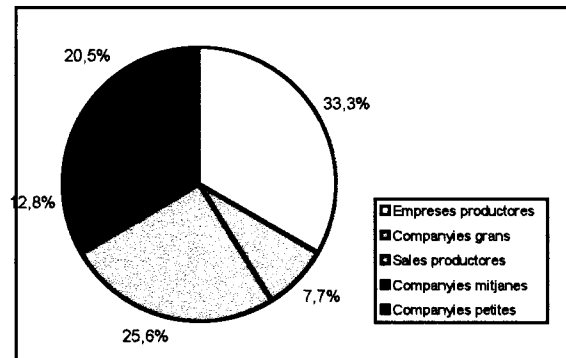
- Les creacions de les empreses productores van majoritàriament dirigides al gran públic: en general, estrenen i fan temporada a Barcelona i, de forma més o menys excepcional, presenten l'espectacle en els teatres municipals més importants del país. També cal tenir en compte que aquestes empreses tenen, en alguns casos, sala pròpia i que moltes d'aquestes estan a Barcelona. Aquest fet, sens dubte, influeix en el pes que adquireix aquesta ciutat.

A les grans companyies, en canvi, recolzades pel seu renom, els resulta més fàcil vendre l'espectacle. De manera que, fins al 60% de la seva activitat es realitza fora de Catalunya.

Les sales productores, majoritàriament de Barcelona, tendeixen a produir projectes arriscats, innovadors i de petit format, i els resulta difícil d'exhibir-los més enllà de la pròpia sala.

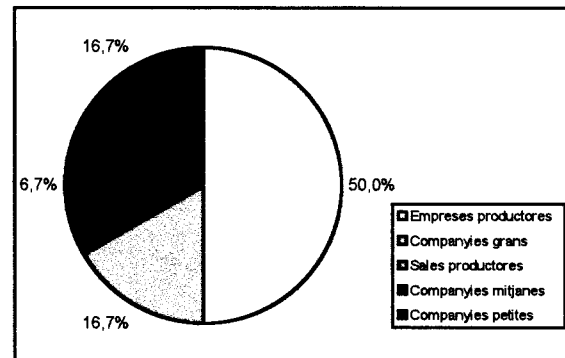
Per a les companyies grans i mitjanes, el mercat es troba bàsicament fora de la capital.

Gràfic 7.
Produccions de teatre en general
Segons la tipologia d'agents productors

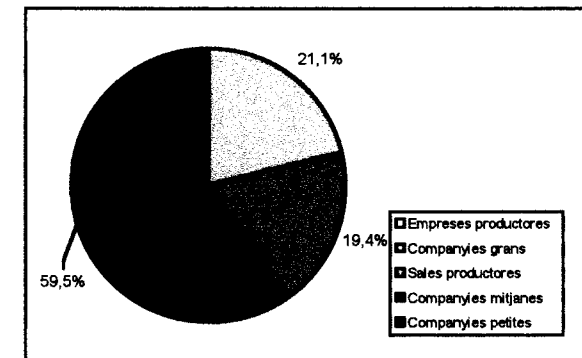

Font: elaboració pròpia

Gràfic 8.
Produccions de teatre musical
Segons la tipologia d'agents productors

Gràfic 9.
Produccions d'altres gèneres teatrals
Segons la tipologia d'agents productors

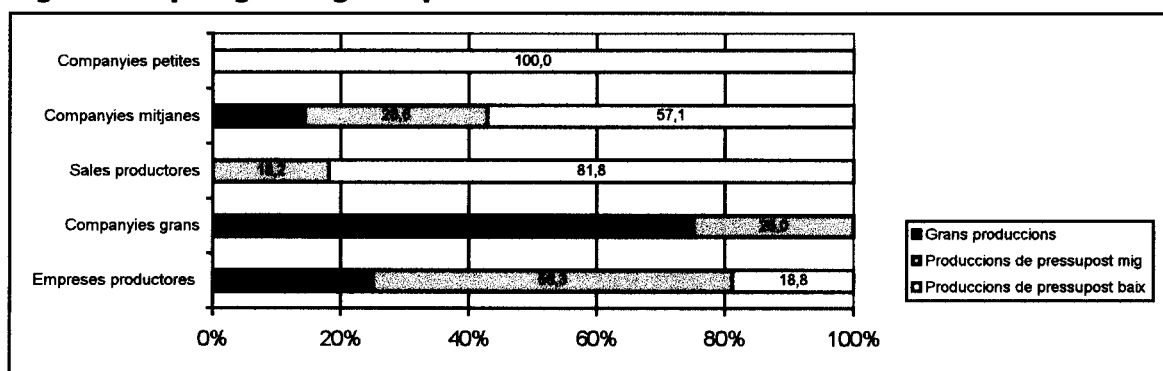
- El teatre musical no és un gènere exclusiu de les grans companyies i empreses teatrals. També els agents productors de menor dimensió produeixen espectacles musicals, tot i tractar-se de projectes de format més reduït.
- Sota l'epígraf d'*altres gèneres* s'agrupen produccions de tipologia molt diversa, sovint més vinculats a apostes de major risc –en termes artístics– i, per això, més característics de sales productores i companyies de petita dimensió.

2.2.2. La dimensió econòmica de les produccions

- Sota la categoria de grans produccions, s'agrupen els projectes amb un cost de creació (associat al període comprès des del primer assaig fins al dia de l'estrena) superior als 40 MPTA. El cost de creació de les produccions de pressupost mig se situa entre els 15 i els 40 MPTA, mentre les de pressupost baix quedarien per sota.

Gràfic 10.

**Produccions teatrals. Segons la dimensió de la producció
Segons la tipologia d'agents productors**

Font: elaboració pròpia

- Les empreses productores són els agents productors que més diversifiquen la seva producció, abarçant projectes de diferent dimensió i tipologia. Al seu costat, les grans companyies semblen estar més especialitzades en els grans espectacles.

Taula 12.

**Produccions teatrals. Segons la dimensió de la producció
Segons el volum de personal contractat per a la producció. En %**

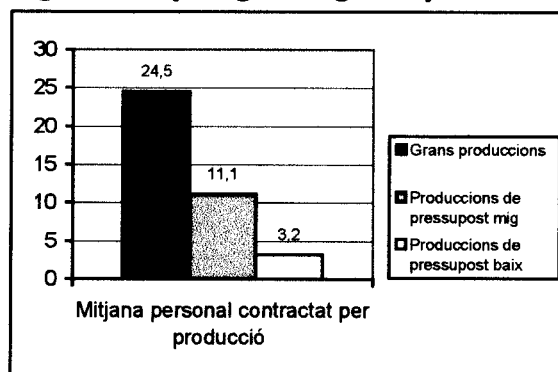
	Grans produccions	Produccions de pressupost mig	Produccions de pressupost baix	TOTAL
Cap treballador	0,0	12,5	87,5	100,0
Fins a 5 treballadors	0,0	7,7	92,3	100,0
De 6 a 10 treballadors	0,0	28,6	71,4	100,0
D'11 a 20 treballadors	26,7	66,7	6,7	100,0
Més de 20 treballadors	80,0	0,0	20,0	100,0

Font: elaboració pròpia

- Les despeses de personal són un factor determinant del cost d'una producció. Tanmateix, destaca l'existència de creacions de baix pressupost en què intervenen un nombre considerable de professionals.

Gràfic 11.

**Ocupació generada per l'activitat de producció
Segons la tipologia d'agents productors.**

Font: elaboració pròpia

Taula 13.
Èxit de la producció teatral.
Segons la dimensió de la producció

	Índex econòmic	Índex d'activitat	Índex de públic	Índex d'èxit
Grans produccions	0,75	0,67	0,72	0,72
Produccions de pressupost mig	0,67	0,65	0,72	0,69
Produccions de pressupost baix	0,69	0,46	0,42	0,57

Font: elaboració pròpia

- L'índex econòmic s'ha elaborat atorgant diferents puntuacions a les produccions en funció del resultat econòmic obtingut (d'1 a 3 punts, respectivament, per a les produccions de menor a major resultat).

L'índex d'activitat s'obté de la consideració de dues variables: l'activitat que les produccions desenvolupen a Catalunya i la que desenvolupen a la resta d'Espanya i l'estranger. Les produccions reben, doncs, una puntuació doble: una per la valoració de cada variable. Per tal d'obtenir una xifra única, s'ha ponderat cadascuna de les dues variables (0,8 i 0,2, respectivament).

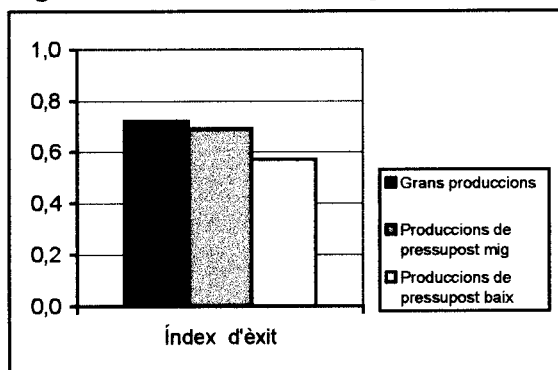
L'índex de públic també resulta de la valoració de dues variables: el nombre d'espectadors amb que ha comptat cada producció i el nombre de municipis visitats. La resta del procés és igual que per a l'índex d'activitat, tot i que la ponderació de les dues variables és, en aquest cas, de 0,7 i 0,3, respectivament..

Finalment, l'índex d'èxit és una síntesi dels tres índexs anteriors que s'obté de la ponderació de cadascun d'ells. L'índex econòmic té un pes del 0,4, el d'activitat d'un 0,2, i el de públic del 0,4.

Cal tenir en compte que cap d'aquests indicadors no entra en consideracions vinculades a valoracions artístiques, difícilment objectivables.

- L'interès d'aquest tipus d'indicador resideix en la possibilitat d'establir sèries temporals i comparar diferents realitats.

Gràfic 12.
Èxit de la producció teatral.
Segons la dimensió de la producció

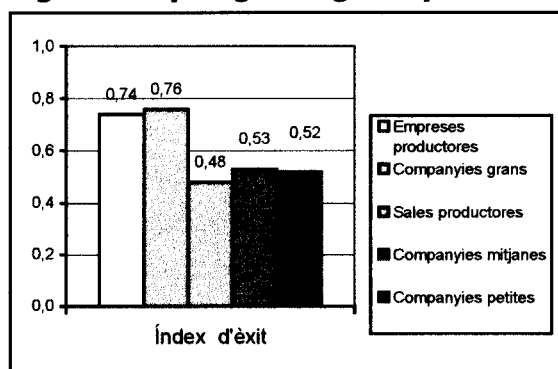
Font: elaboració pròpia

Taula 14.
Èxit de la producció teatral.
Segons la tipologia d'agents productors

	Índex econòmic	Índex d'activitat	Índex de públic	Índex d'èxit
Empreses productores	0,75	0,63	0,78	0,74
Companyies grans	0,83	0,78	0,67	0,76
Sales productores	0,58	0,41	0,42	0,48
Companyies mitjanes	0,57	0,65	0,43	0,53
Companyies petites	0,72	0,40	0,38	0,52

Font: elaboració pròpia

Gràfic 13.
Èxit de la producció teatral.
Segons la tipologia d'agents productors

Font: elaboració pròpia

2.2.3. La rendibilitat de les produccions

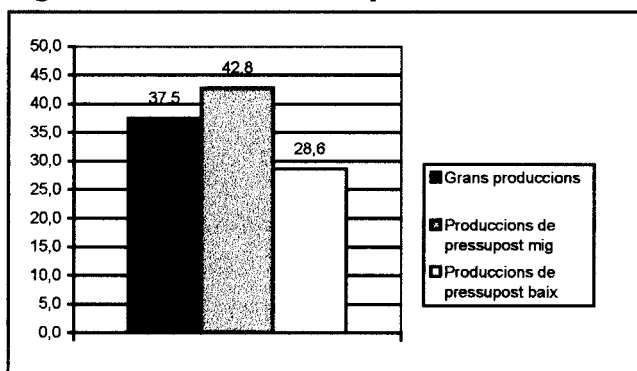
Taula 15.
Produccions teatrals. Segons el seu resultat econòmic
Segons la dimensió de la producció. En %

	Deficitàries	Amb beneficis	Amb equilibri pressupostari	TOTAL
Grans produccions	37,1	62,5	0,4	100,0
Produccions de pressupost mig	42,8	50,0	7,2	100,0
Produccions de pressupost baix	28,6	39,3	32,1	100,0

Font: elaboració pròpia

- El benefici fa referència al resultat de les produccions un cop descomptades les aportacions pròpies que els agents productors efectuen per al seu finançament.
- Malgrat el suport institucional a través de la subvenció a la creació, el 30-40% de les produccions teatrals catalanes són deficitàries.

Gràfic 14.
Produccions teatrals deficitàries.
Segons la dimensió de la producció. En %

Font: elaboració pròpia

Taula 16.
Benefici per funció de les produccions teatrals
Segons la tipologia d'agents productors

	Benefici per funció
Empreses productores	357.151
Companyies grans	593.137
Sales productores	-10.240
Companyies mitjanes	23.638
Companyies petites	35.328

Font: elaboració pròpia

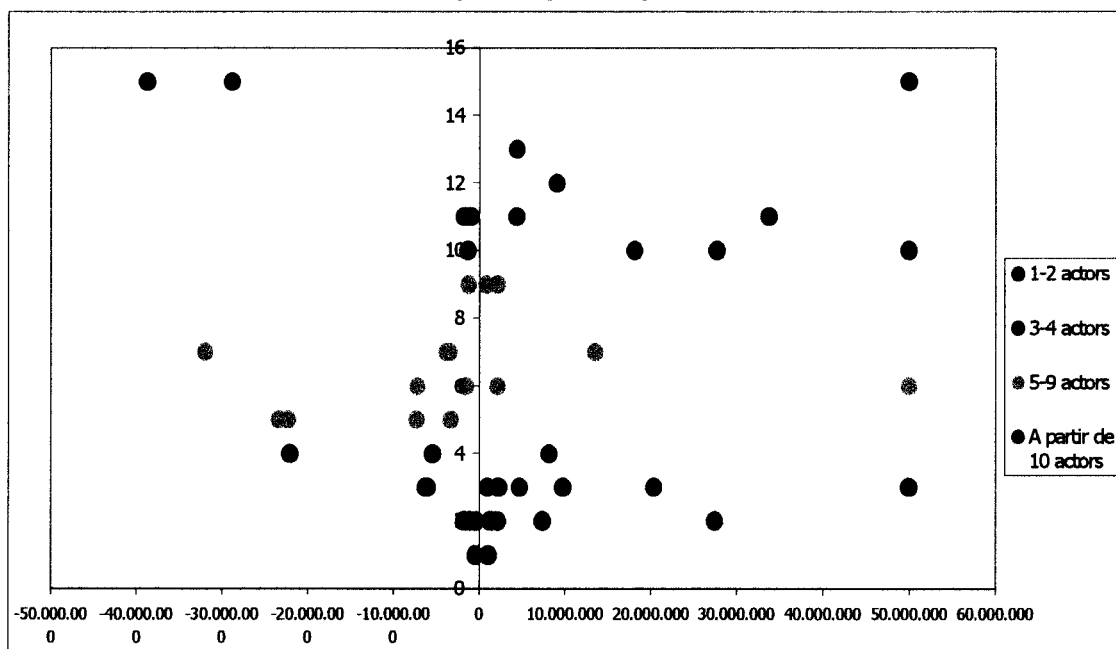
- Les dificultats de les sales productores per a vendre els seus espectacles i les reduïdes dimensions dels espais d'exhibició propis es tradueixen en un resultat per funció de les seves produccions negatiu. Per un altre costat, les sales productores poden repercutir el dèficit en la pròpia sala i recuperar-lo, almenys en part, amb la programació d'altres espectacles aliens.

Taula 17.
Benefici per funció de les produccions teatrals
Segons la dimensió de la producció

	Benefici per funció
Grans produccions	352.537
Produccions de pressupost mig	371.664
Produccions de pressupost baix	32.456

Font: elaboració pròpia

Gràfic 15.
Resultat econòmic de les produccions teatrals
En funció del nombre d'actors que hi participen

Font: elaboració pròpia

- Podríem afirmar que, en termes generals, en la mesura que augmenta el nombre d'actors implicats en el projecte, més es polaritzen les produccions en termes de resultat econòmic. Així mateix, que en la franja inferior difícilment s'obtenen resultats negatius. En aquest sentit, també cal tenir en compte que a menor dimensió de la producció, menys evident és la visualització del dèficit.

Taula 18.
Mitjana de cost i ingrés de les fases de producció
Segons la tipologia d'agents productors

	Creació		Temporada				Gira			
	Cost mig	Ingrés mig	Cost mig	Ingrés mig	Cost mig acumulat	Ingrés mig acumulat	Cost mig	Ingrés mig	Cost mig acumulat	Ingrés mig acumulat
Empreses productores	26.290.880	14.311.899	41.078.683	99.506.999	67.369.563	113.818.898	25.653.994	42.634.626	93.023.557	156.453.524
Companyies grans	82.085.738	61.166.667	39.469.906	50.933.171	121.555.644	112.099.838	124.539.031	141.674.821	246.094.675	253.774.659
Sales productores	6.180.448	4.898.556	5.403.160	4.093.545	11.583.607	8.992.101	6.124.806	8.057.854	17.708.413	17.049.955
Companyies mitjanes	14.263.711	6.363.100	5.702.646	5.786.702	19.966.357	12.149.802	28.656.700	39.086.976	48.623.057	51.236.778
Companyies petites	2.414.701	976.295	1.703.668	3.114.389	4.118.369	4.090.684	3.199.383	5.892.693	7.317.752	9.983.377

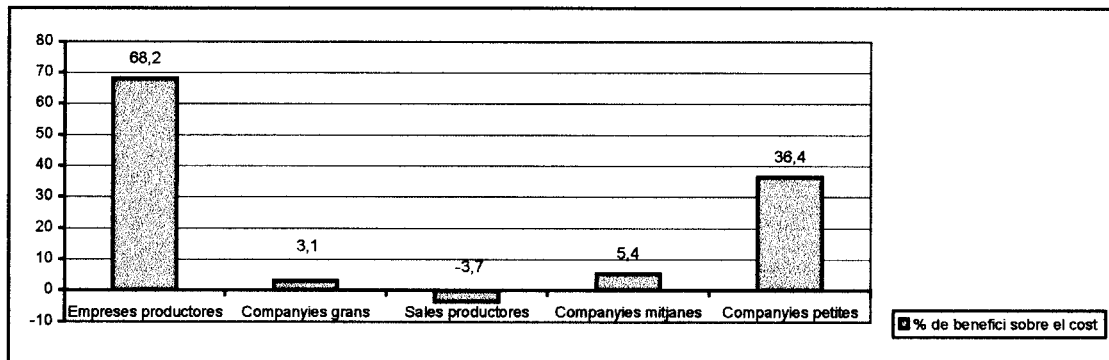
Font: elaboració pròpia

- Les grans companyies i les sales productores inicien l'explotació de la producció en una situació econòmica no excessivament llunyana de l'equilibri pressupostari (els seus ingressos suposen el 79% i el 74% dels costos, respectivament). La situació, tanmateix, pot ser molt diferent des de la perspectiva de la tresoreria: és possible que els esmentats ingressos no es facin efectius fins molt més tard.

En el transcurs de la temporada –en principi, el nucli de l'explotació de qualsevol espectacle escènic-, tant les sales com les companyies mitjanes generen unes despeses superiors als ingressos corresponents. Això, que a primera vista podria semblar un contrasentit, admet una doble interpretació. En el cas de les sales, s'explica perquè aquestes assumeixen el dèficit generat per les produccions pròpies. En el segon cas, podria interpretar-se que les companyies, a canvi del prestigi i l'aparador que suposa la temporada a Barcelona, estan disposats a assumir un risc econòmic i, fins i tot, unes pèrdues transitòries.

També resulta d'interès ressaltar la importància que tenen les gires per a les grans companyies (període en el que els ingressos són fins a tres vegades superiors), tot i que, en termes relatius, obtinguin més guanys en la temporada. No obstant, aquests ingressos són imprescindibles per a amortitzar les grans inversions efectuades en la fase de creació-producció.

Índex de rendibilitat de les produccions Segons la tipologia d'agents productors. En %

Font: elaboració pròpia

- L'elevat resultat que empreses productores i companyies petites obtenen en l'índex de rendibilitat té dues explicacions molt diferents. En el primer cas, són conseqüència de beneficis elevats, mentre que en el cas de les companyies de dimensió reduïda, s'ha de relacionar amb uns costos relativament reduïts.

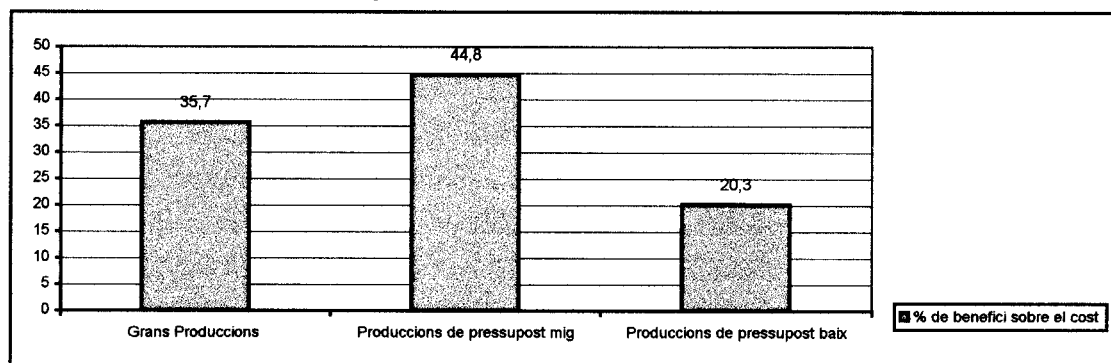
Creació i explotació en temporada. Mitjana de cost i ingrés Segons la dimensió de la producció

	Cost mig de creació i l'explotació en tprda.	Ingrés mig de creació i l'explotació en tprda.
Grans produccions	137.926.292	191.959.053
Produccions de pressupost mig	32.099.505	45.794.594
Produccions de pressupost baix	6.216.365	5.151.928

Font: elaboració pròpia

- Les produccions de baix pressupost tendeixen a no fer temporada, o bé aquestes no són significatives des d'una perspectiva econòmica.

Gràfic 16.
Índex de rendibilitat de les produccions
Segons la dimensió de la producció. En %

Font: elaboració pròpia

2.2.4. El temps i les característiques d'explotació de les produccions

Taula 19.
Mitjana de funcions i de vida de les produccions teatrals
Segons el lloc estrena

		Mitjana funcions	Mitjana vida (mesos)
A Barcelona	Teatres privats	199	15
	Teatres públics	48	14
	Sales alternatives	56	11
Fora de Barcelona		119	18

Font: elaboració pròpia

- Cal destacar la llarga durada del període d'explotació dels espectacles estrenats fora de Barcelona. No obstant, també és cert que aquesta ha estat, els darrers anys, menys significativa.

Taula 20.
Funcions en temporada i gira
Segons la tipologia d'agents productors. En %

	Temporada	Gira	TOTAL
Empreses productores	79,8	20,2	100,0
Companyies grans	55,1	44,9	100,0
Sales productores	79,7	20,3	100,0
Companyies mitjanes	24,6	75,4	100,0
Companyies petites	36,6	63,4	100,0

Font: elaboració pròpia

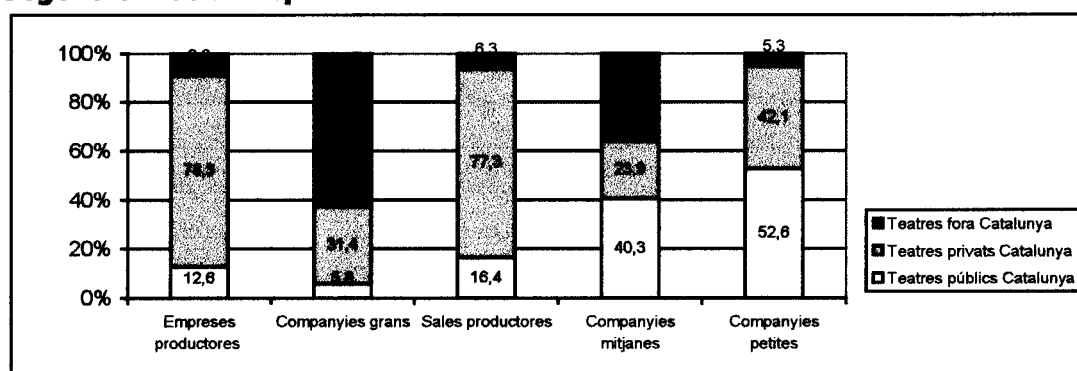
- Les empreses productores tendeixen a fer una temporada llarga dels seus espectacles. A més, el fet de comptar amb una sala pròpia recolza aquesta política.

Taula 21.
Funcions de les produccions teatrals
Segons el lloc de representació. En %

	Teatres públics de Catalunya	Teatres privats de Catalunya	Teatres de fora de Catalunya	TOTAL
Empreses productores	13,5	82,8	3,7	100,0
Companyies grans	9,3	50,7	40,0	100,0
Sales productores	16,6	77,5	5,9	100,0
Companyies mitjanes	53,8	26,9	19,4	100,0
Companyies petites	63,8	35,0	1,3	100,0

Font: elaboració pròpia

Gràfic 17.
Funcions de les produccions teatrals. En %
Segons el lloc de representació

Font: elaboració pròpia

- Els espectacles estrenats a teatres privats, amb una vida mitjana no massa superior a la de la resta de creacions amb estrena a Barcelona, assoleixen una mitjana de representacions 4 vegades superior.
- Els teatres públics sostenen entre el 50 i el 60% de l'activitat de difusió de companyies mitjanes i petites.

Taula 22.

**Concentració temporal de les representacions.
Segons la tipologia d'agents productors. En %**

	6 primers mesos	6 segons mesos	Reste de vida	TOTAL
Empreses productores	52,0	28,5	19,5	100,0
Companyies grans	42,5	30,7	26,8	100,0
Sales productores	82,7	13,4	3,9	100,0
Companyies mitjanes	18,8	32,5	48,7	100,0
Companyies petites	42,3	29,9	27,8	100,0

Font: elaboració pròpia

- Les sales productores treballen sobre la base de períodes d'explotació curts (el 82,7% de les funcions s'ofereixen els 6 primers mesos), bàsicament concentrat en la difusió que se'n fa a l'espai propi. Les empreses productores, amb una política en aquest sentit similar, procuren, no obstant, allargar al màxim les temporades.

També destaca la importància, de gaire bé el 50%, del nombre de funcions ofertes per les companyies mitjanes passat un any des de l'estrena

Taula 23.

**Èxit de la producció teatral.
Segons la vida de la producció**

	Índex econòmic	Índex econòmic	Índex d'activitat	Índex de públic	Índex d'èxit
Fins a 6 mesos		0,48	0,32	0,33	0,39
De 6 mesos a 1 any		0,69	0,52	0,68	0,65
Entre 1 i 2 anys		0,67	0,58	0,53	0,60
A partir de 2 anys		0,90	0,71	0,58	0,73

Font: elaboració pròpia

2.2.5. El paper dels festivals i fires

Taula 24.

**Mitjana de vida i de funcions de les produccions teatrals.
Segons si participen o no en festivals.**

	Mitjana vida (mesos)	Mitjana funcions
Han participat en festivals	18	93
No han participat en festivals	12	150

Font: elaboració pròpia

Taula 25.

**Mitjana de funcions de les produccions teatrals
Segons si s'exhibeixen o no en la Fira de Tàrraga**

	Produccions no presents a Tàrraga	Produccions presentes a Tàrraga	Produccions presentes a Tàrraga
Companyies mitjanes	95	137	+ 44%
Companyies petites	65	94	+ 45%

Font: elaboració pròpia

- L'assistència de petites i mitjanes companyies a la Fira de Teatre de Carrer de Tàrraga sembla tenir efectes positius en l'explotació que després fan dels seus projectes.

Taula 26.

**Mitjana de vida i de funcions de les produccions teatrals.
Segons si reben o no algun premi.**

	Mitjana funcions	Mitjana vida (mesos)
Han rebut algun premi	178	16
No han rebut cap premi	91	15

Font: elaboració pròpia

2.2.6. La llengua de les produccions

Taula 27.

**Mitjana de funcions i de vida de les produccions teatrals
Segons la llengua de l'espectacle**

	Mitjana funcions	Mitjana vida
Català	101	16
Castellà	220	11
No parlat	128	17

Font: elaboració pròpia

- Els espectacles en llengua castellana assoleixen una mitjana de funcions que duplica la de les creacions en català.

2.3. Anàlisi econòmica de les produccions

2.3.1. L'estructura de costos de creació de les produccions

Taula 28.

**Despesa mitjana de creació de les produccions teatrals
Segons la tipologia d'agents productors**

Empreses productores	5.205850	2.656.236	11.725.546	1.005.508	2.229724	3.468.016	26.250.407
Sales productores	2.120.313	734.500	2.712.830	118.894	17.088	476.823	6.180.448
Companyies petites	687.716	327.523	892.785	207.417	52.252	247.007	2.414.701

Font: elaboració pròpia

Taula 29.

**Despesa de creació de les produccions teatrals.
Segons la tipologia d'agents productors. En %**

Empreses productores	19,8	10,1	44,6	3,8	8,5	13,2	100,0
Sales productores	34,3	11,9	43,9	1,9	0,3	7,7	100,0
Companyies petites	28,5	13,6	37,0	8,6	2,2	10,2	100,0

Font: elaboració pròpia

- Tot i les notables diferències existents en el volum total de recursos que les diferents tipologies d'agents productors inverteixen en la fase de creació, no s'observen divergències significatives en la manera que aquests es distribueixen per capítols. La incidència dels costos laborals, però, és òbviament superior en les produccions de menor pressupost.

2.3.2. Anàlisi de les retribucions

Taula 30.
Retribució mitjana per les representacions de les produccions teatrals.
Segons el lloc de representació
Segons la tipologia d'agent productor

Empreses productores	991.000	781.000	1.119.000
Sales productores	558.000	76.000	553.000
Companyies petites	154.000	84.000	279.000

Font: elaboració pròpia

- Les sales de titularitat pública paguen unes remuneracions sensiblement superiors a les d'espais privats, amb l'excepció de les grans companyies -que exigeixen la mateixa remuneració a uns i altres.

Taula 31.
Retribució mitjana de les produccions teatrals. Segons el lloc de representació
Segons la tipologia d'agent productor

Empreses productores	786.000	1.007.000
Sales productores	66.000	555.000
Companyies petites	64.000	176.000

Font: elaboració pròpia

- A banda del cas particular de les sales productores, són les companyies mitjanes i petites les que més profit poden treure de la gira dels seus espectacles cobrant, fora de Barcelona, una remuneració mitjana fins a tres vegades superior que a la capital. Cal tenir en compte que el tipus d'acord acostuma a ser diferent: a Barcelona cobraran un percentatge de taquilla que, per norma general, serà inferior al caixet que poden cobrar a fora.

Taula 32.

**Ingressos de les produccions teatrals. Segons el lloc de representació
Segons la tipologia d'agent productor. En %**

Empreses productores	16,1	77,4	6,5	100,0
Sales productores	53,3	30,3	16,5	100,0
Companyies petites	80,1	17,7	2,2	100,0

Font: elaboració pròpia

- El 80% del que cobren les companyies mitjanes per la difusió dels seus espectacles prové de les representacions que en fan als teatres públics. D'aquest resultat es desprèn la importància que, per a aquestes companyies, tenen els teatres municipals. A l'extrem oposat se situen les grans companyies, per a les quals, el 61,5% de les retribucions provenen de teatres de fora de Catalunya.

Taula 33.

**Retribució mitjana de les produccions teatrals. Segons el tipus de contractació
Segons la tipologia d'agents productors**

Empreses productores	815.000	-	895.000	380.000
Sales productores	750.000	-	155.000	65.000
Companyies petites	91.000	80.000	89.000	-

Font: elaboració pròpia

Taula 34.
Retribució mitjana de les produccions teatrals. Segons el sistema de retribució
Segons la tipologia d'agents productors

	A caixet	A % de recaptació en taquilla
Empreses productores	1.163.000	845.000
Companyies grans	1.550.000	703.000
Sales productores	483.000	74.000
Companyies mitjanes	376.000	286.000
Companyies petites	139.000	87.000

Font: elaboració pròpia

- Les sales productores són els agents sotmesos a les majors divergències en la retribució de les seves funcions segons si el que cobren correspon a un caixet o a un percentatge de taquilla (la proporció és de 6,5 a 1). En part, aquest fet és conseqüència de l'explotació en la sala pròpia, que es retribueix a percentatge de taquilla: com la major part d'aquestes sales són de dimensions molt reduïdes, les retribucions no poden ser elevades.

En l'altre extrem se situen les grans companyies que, avalades per un prestigi i amb produccions costoses –per les seves dimensions–, mostren una proporció de 2,2 a 1.

2.3.3. L'impacte de les subvencions

Taula 35.

**Produccions teatrals. Segons si es beneficien o no d'alguna subvenció
Segons la tipologia d'agents productors. En %**

	Produccions estrenades amb subvenció	Produccions estrenades sense subvenció	Produccions estrenades
Empreses productores	37,5	62,5	100,0
Companyies grans	51,2	48,8	100,0
Sales productores	90,9	9,1	100,0
Companyies mitjanes	57,1	42,9	100,0
Companyies petites	45,5	54,5	100,0

Font: elaboració pròpia

- Cal tenir present que només s'han contemplat les subvencions específicament rebudes per al finançament d'una producció i que, per tant, les subvencions que puguin rebre els diferents agents per al manteniment de la companyia o la sala –en el seu cas-, no queden recollides.

Taula 36.

Produccions teatrals. Segons la incidència de la subvenció en els resultats econòmics

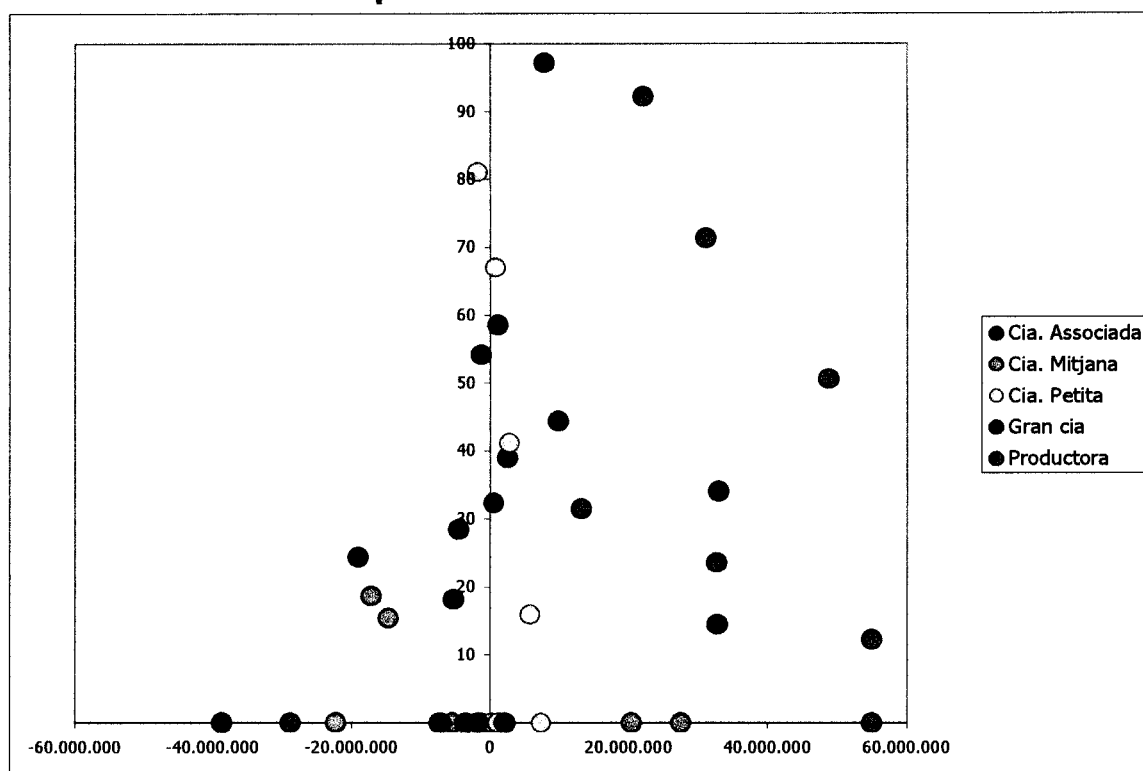
	Produccions estrenades amb subvenció	Produccions estrenades sense subvenció
Produccions amb beneficis	53,8	39,1
Produccions amb equilibri pressupostari	19,2	17,4
Produccions deficitàries	26,9	43,5
TOTAL	100,0	100,0

Font: elaboració pròpia

- Hi ha un major índex d'èxit econòmic entre les produccions teatrals que es beneficien directament d'algun tipus de subvenció que entre aquelles sense suport econòmic de l'administració.

Gràfic 18.

Resultat econòmic de les produccions teatrals, en funció del pes de la subvenció dins el cost de producció

Font: elaboració pròpia

- En la mesura que el pes de la subvenció sobre el cost total de producció supera el 30%, les produccions tendeixen a obtenir resultats positius.

2.3.4. L'impacte de la publicitat

Taula 37.

**Despesa en publicitat en relació al cost total de la producció teatral.
Segons la tipologia d'agents productors. En %**

	Pes de la despesa en publicitat sobre el cost total
Empreses productores	7,9
Companyies grans	2,4
Sales productores	5,9
Companyies mitjanes	4,6
Companyies petites	7,4

Font: elaboració pròpia

Taula 38.

**Recuperació final de cada pesseta invertida en publicitat
Segons la tipologia d'agents productors. En PTA**

	Ptes. recuperades de cada pta. invertida en publicitat
Empreses productores	20,3
Companyies grans	38,8
Sales productores	16,2
Companyies mitjanes	19,1
Companyies petites	15,7

Font: elaboració pròpia

- Encara que per motius molt diferents, les empreses productores i les companyies petites són les que, proporcionalment, més inverteixen en publicitat. En relació a les empreses, aquest fet respon a una estratègia de comunicació i difusió lligada a la seva visió empresarial del negoci teatral. Però, en el cas de les companyies de petita dimensió, el fet s'explica per la necessitat d'incórrer en unes despeses mínimes que, necessàriament, suposaran una proporció considerable d'un pressupost global reduït.

El prestigi que avala les grans companyies, en canvi, es tradueix en unes necessitats d'inversió en publicitat relativament menors. Aquestes són, a més, les que treuen més rendibilitat de la inversió.

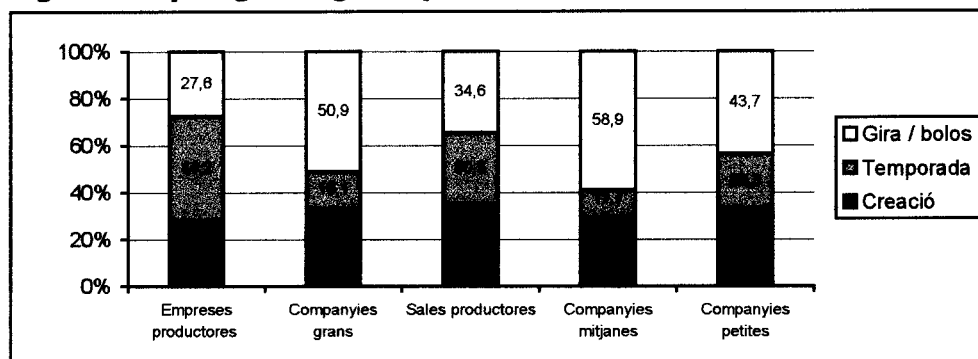
2.3.5. Les fases de producció

Taula 39.
Estructura de costos de les produccions teatrals. Per fases
Segons la tipologia d'agents productors

	Cost mig creació	Cost mig temporada	Cost mig gira	Cost mig total
Empreses productores	26.290.880	41.078.683	25.653.994	93.023.557
Companyies grans	82.085.738	39.469.906	124.539.031	246.094.675
Sales productores	6.180.448	5.403.160	6.124.806	17.708.413
Companyies mitjanes	14.263.711	5.702.646	28.656.700	48.623.057
Companyies petites	2.414.701	1.703.668	3.199.383	7.317.752

Font: elaboració pròpia

Gràfic 19.
Estructura de costos de les produccions teatrals. Per fases
Segons la tipologia d'agents productors

Font: elaboració pròpia

- Tot i la diversitat d'agents i de projectes existents en l'escena catalana, la creació suposa, en general, la tercera part del cost total.

Taula 40.

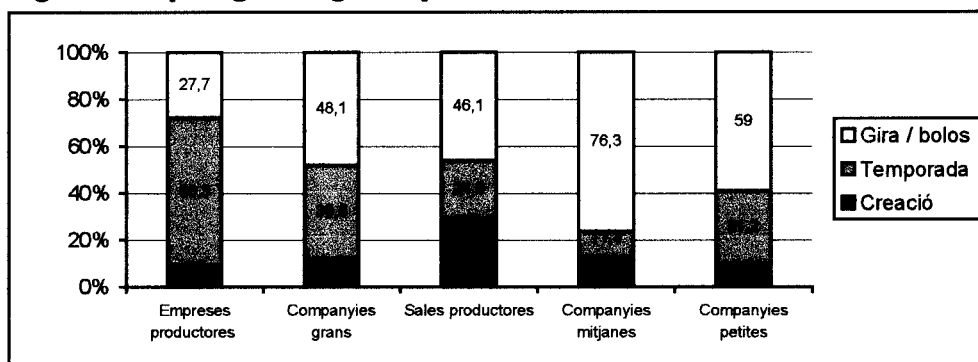
**Estructura d'ingressos de les produccions teatrals. Per fases
Segons la tipologia d'agents productors**

	Ingrés mig creació	Ingrés mig temporada	Ingrés mig gira	Ingrés mig total
Empreses productores	14.311.899	99.506.999	42.634.626	156.453.524
Companyies grans	61.166.667	50.933.171	141.674.821	253.774.659
Sales productores	4.898.556	4.093.545	8.057.854	17.049.955
Companyies mitjanes	6.363.100	5.786.702	39.086.976	51.236.778
Companyies petites	976.295	3.114.389	5.892.693	9.983.377

Font: elaboració pròpia

Gràfic 20.

**Estructura d'ingressos de les produccions teatrals. Per fases
Segons la tipologia d'agents productors. En %**

Font: elaboració pròpia

- Cal destacar la importància que la temporada pren en el cas de les empreses productores, uns agents per als quals, l'activitat productiva i la de gestió i programació de sales pròpies es retroalimenten positivament.

En l'altre extrem, s'ha de ressaltar el pes que les gires tenen per a companyies petites i mitjanes dins la seva estructura global d'ingressos.

3. Balança comercial

Taula 41.**Activitat de les companyies catalanes fora de Catalunya. 2000****Per lloc de representació**

	Per companyies catalanes	
	Funcions	%
A la resta d'Espanya	2.163	75,4
A l'estranger	706	24,6
TOTAL	2.869	100,0

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

Taula 42.**Activitat de les companyies no catalanes a sales de Catalunya. 2000****Per nacionalitat de la companyia**

	Per companyies no catalanes	
	Funcions	%
Companyies de la resta d'Espanya	1.152	82,7
Companyies de la resta del món	241	17,3
TOTAL	1.393	100,0

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

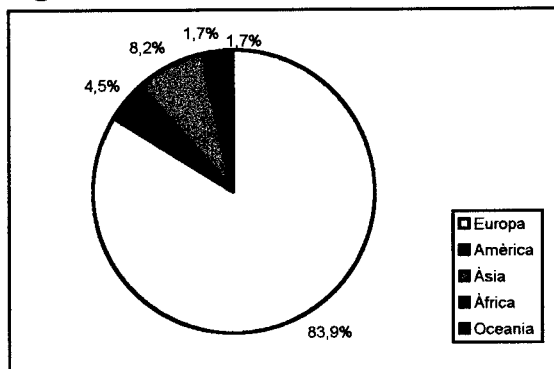
Taula 43.**Índex de cobertura. 2000**

	Índex de cobertura
Amb la resta d'Espanya	1,9
Amb l'estranger	2,9
TOTAL	2,1

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

- Amb l'índex de cobertura s'ha volgut mesurar la proporció entre les actuacions dels agents productors catalans a la resta d'Espanya i del món, i les representacions que les companyies no catalanes ofereixen als nostres teatres.
- L'exportació catalana d'espectacles escènics duplica a la importació, de manera que s'assoleix un saldo netament positiu en la balança comercial en termes d'activitat –especialment en relació amb l'estranger.

Gràfic 21.
Actuacions a l'estranger de les
companyies teatrals catalanes. 2000
Segons el continent de destí

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

Taula 44.
Ciutats espanyoles més visitades per les
companyies teatrals catalanes. 2000

	Funcions
Madrid	556
València	108
Palma de Mallorca	99
Bilbao	95
Saragossa	86
Sevilla	53
Burgos	52

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

- La meitat de les representacions que les companyies catalanes ofereixen a la resta d'Espanya es fan a Madrid.

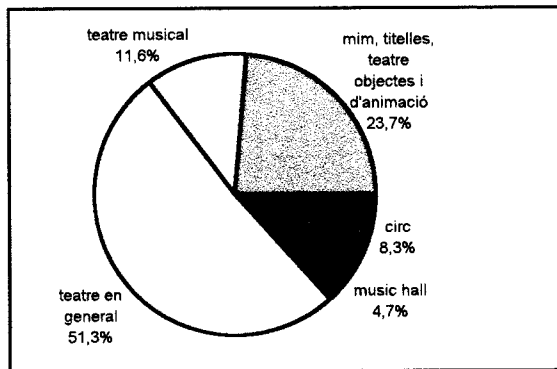
Taula 45.
Països més visitats per les
companyies teatrals catalanes. 2000

	Funcions
França	196
Alemanya	114
Andorra	88
Itàlia	58
Japó	43
Regne Unit	31
Bèlgica	22
Dinamarca	17
Cuba	14
Països Baixos	13
Portugal	13
Marroc	12
Nova Zelanda	12

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

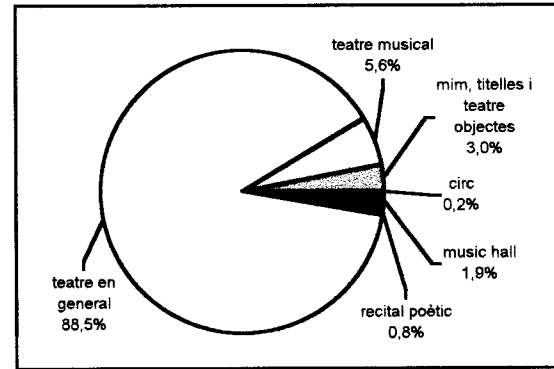
- Els països més visitats no són –a l'excepció d'Andorra- castellanoparlants. I alguns d'ells –com el Japó- són, a més, força llunyans des d'una perspectiva de tradició cultural.

Gràfic 22.
Actuacions de les companyies catalanes
fora de Catalunya. 2000
Segons el gènere de l'espectacle

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

Gràfic 23.
Actuacions a Catalunya de les companyies
teatrals de la resta d'Espanya. 2000
Segons el gènere de l'espectacle

Gràfic 24.
Actuacions a Catalunya de les
companyies teatrals estrangeres. 2000
Segons el gènere de l'espectacle

